

Masš tednik

Kveoi

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt

Motorne žage znamk: Stihl, JO-BU (Tiger)
Pioneer - že od št. 3.900,- naprej vam nudi

Johan Lomšek

TiHOJA 2, P. Dobrla vas - Eberndorf
tel. (04237) 246

Štedilniki, peči in kotli vseh velikosti stalno
na zalogi. - Naročite takoj. - Zahtevajte ce-
nik! - Brezplačno predvajanje žag in dostava
na dom.

LETO XIV./STEVILKA 50

CELOVEC, DNE 10. DECEMBRA 1964

CENA 2.- SILINGA

Podjunski parlament je zasedal

Osemdeset gospodarjev pri celodnevem politično-gospodarskem tečaju v Škocijanu.
Nakazuje se nova smer našega narodnega življenja.

Minulo nedeljo se je zbralo v škocijan-
skem farnem domu osemdeset mlajših in
starejših gospodarjev podjunskih občin na
celodnevem politično-gospodarskem teča-
ju. Otvorila ga je sv. daritev v farni cerkvi,
kjer je škocijanski g. župnik Koglek v pri-
digi pozival može, naj nikar ne zapadejo
sočobnemu duhu uživanja in udobnosti,
marveč naj se v smislu evangelija in tudi
po koncilu nakazanih novih smeri verske-
ga življenja notranje obnovljeni včlenijo v
veliki advent verskega preroda.

GOSPODARSKO-SOCIALNI DEL POSVETOVANJ

Po otvoritvi tečaja po predsedniku Kmeč-
ke gospodarske zveze g. Fricu Kumeru
z Blata in pozdravu navzočim č. gg. Kogle-
ku, Lampichlerju, Valjavcu in pozneje To-
mažu Holmarju ter vsem številnim zbra-
nim gospodarjem je podal svoj referat g.
prof. dr. Vinko Zwitter o temi:

„DRŽAVA IN GOSPODARSTVO“

Uvodno je naglasil, da ne doživljamo dan-
es samo preokreta v stoletnem dosedanjem
kmetovanju in tudi ne samo v dejstvu, da
prehaja danes težišče gospodarsko-social-
nega življenja na delo, marveč da je tudi
odnos države do gospodarstva danes bi-
stveno drugačen od dosedanjega.

Sodobna država in še bolj država bodo-
čih let prevzema in utrjuje gospodarska
spoznanja dosedanje dobe. Gospodarski trg,
svobodni podjetnik in trgovsko urejevanje
vsakršnega gospodarstva so veliki pozitiv-
ni sadovi kapitalističnega gospodarstva.
Vendar pa je država dolžna, da se uči tudi
od socialističnih držav, da je važna skrbni-
ca socialne blaginje. Država nosi danes ve-
liko odgovornost, da ne bo nikdar več brez-
poselnosti in nikdar več gospodarskih ter
socialnih kriz.

KAKO GOSPODARI SODOBNA DRŽAVA?

Moderna država izhaja v svojih socialno-
gospodarskih odločitvah iz novih pogledov
in spoznanj javnega življenja. Njeni ukrepi
izhajajo iz za vsako leto izračunanega na-
rodnega dohodka, to je svote gospodarskih
donosov, plač in zaslužkov vseh gospodar-
skih panog ter dohodkov javne uprave. Po
tem narodnem dohodku določuje svoje do-
hodke in izdatke predstoječega leta v tako
zvanem državnem proračunu in izračunava
v državnem obračunu dejanske izdatke in
dohodke minulega leta.

Avstrija je kot država največ-
ji podjetnik, največji delodajalec in najvaž-
nejša socialna ustanova. V minulemu letu je
pridelala v svojih podjetjih okroglo 12 mi-
liard šilingov, v davkih je pobrala 42 mi-
liard. Od teh je dala deželam in občinam o-
krog 12 milijard, ostali denar je v proraču-
nu določila za vse panoge javnega življe-
nja, zastopanega po pristojnih ministrih.
Za novo leto 1965 ceni narodni do-
hodek na 170 milijard. Davkov ceni na 57
milijard in lastnega donosa 28 milijard. Pro-
račun predvideva 64 milijard izdatkov in 20
milijard deleža občinam in deželam. Za
kmetijstvo je predvidenih v zelenem načrtu
680 milijonov in za kmetijske kredite 1 mi-
liarda šilingov. — Ker torej država, dežela
in občina danes bistveno posegajo v gospo-
darsko in socialno življenje državljanov, je
tudi naša dolžnost, da se bolj živo zani-
mao za politično javno življenje. Saj gre tudi
za naše denarje in našo korist.

„OBČINSKO GOSPODARSTVO“

G. Janežič Janko je vodil pozor-
nost navzočih v občinski svet. Podčrtal je

občino kot našo najbližjo upravno edinico,
ki ima danes bistveno nove naloge. Nam
vsem in posebno občinskim možem je naj-
prej potrebno, da jasno vidimo stvarne po-
trebe občine. Kdor pozna socialne in go-
spodarske nujnosti svoje občine, temu bo-
do odločilna mesta nujno morala dati svoj
posluh. Stvarnim razumskim razlogom se
tudi politično drugomisleči ne morejo za-
pirati. Danes na Slovence marsikod v ob-
činah ne gledajo več postrani. Ljudje z
značajem spet pridobivajo na
veljavi. Spoštujemo drugomisleče, neza-
vedne in nemške soobčane, sami pa se uri-
mo v vsestranski razgledanosti in izobrazbi.

G. Mirko Kumer je pokazal gospo-
darske nujnosti občinske politike. Občina

mora danes stati gospodarjem ob strani, ka-
dar koli sami ne zmorejo časovnih nalog.
Pomagati jim mora pri mehanizaciji gospo-
darstev, napravi vodovodov, zadostiti go-
spodarskim in socialnim nujnostim našega
časa.

Sledil je živahen razgovor, tičoč se naše-
ga tujskega prometa, občinskih zemljevidov
v obliki tako zvanega „Flächenwidmungs-
plan-a“, občinskih knjižnic, pomoči občin
pri vlogah občanov na oblasti in ustanove
in dr.

Po govorih in razgovoru so se navzoči
podali na skupen obed, ki ga je č. s. Ga-
brijela s svojimi pomočnicami pripra-
vila nadvse okusno.

Narodno-kulturni cilji

Po obedu je najprej govoril dr. Regi-
nald Vospernik, tajnik Narodnega
sveta koroških Slovencev o „Sodobnem
reševanju manjšinskega vpra-
šanja v deželi“.

Prikazal je uvodoma spremenjeni in do-
cela organizirani čas, prikazal je obnem
spremenjene življenjske prilike. Manjšini je
danes treba vsestranskega prodora iz na-
rodnega geta, ki nam je na mnogih področ-
jih že uspel. Mnogoličnemu obrazu moder-
nega sveta odgovarjajoči, na široki izho-
dišni bazi stoječi svetovni nazor, ki odkla-

nja preveč izhrojene poti, naj nam raste na
osnovi močnih osebnosti. Samo na podlagi
širokih razgledov bomo našli zdrav odnos do
ljudi, ki so nam še ali že odtujeni. Manjšin-
ski problem, to je bilo poudarjeno, je danes
predvsem človeški problem. Zdrava rast v
avstrijski kulturni svet, prizadevanje za
kontakt z vsemi sloji, dvojezične kulturne
prireditve v poletnih mesecih, pot do mla-
dine, pot do nezavednih Slovencev, zdrav
odnos do kulturnega ustvarjanja v Slove-
niji, vse to so problemi, katere moramo re-
(Nadaljevanje na 5. strani)

Miklavž je prišel

Nastop dijakov Slovenske gimnazije v celovškem mestnem gledališču

Dijaki slovenske gimnazije so nas za
8. december povabili k opereti „Miklavž pri-
haja“ v celovško mestno gledališče. Odmev
na vabilo je bil izreden. Prihitele smo v gle-
dališče od blizu in daleč starši in prijatelji
dijakov ter z velikim zanimanjem sledili
poteku operete.

Tu in tam na podeželju so že uprizorili
opereto Miklavž prihaja in so tako nekatere
melodije, zlasti mladini, že v ušesih. V Ce-
lovcu pa je opereta ob sodelovanju orkestra
celovškega mestnega gledališča zadobila še
bolj slavnosten značaj. Tudi okvir prire-
ditve: oder, razsvetljava sta doprinesla svo-
je do prodornega uspeha.

„Miklavž prihaja“ je mladinska opereta
v treh dejanjih (petih slikah). Skladatelj
dr. Jerko Gržinič, ki živi v Argentini jo je
za celovško uprizoritev nanovo priredil. V
prvem dejanju smo se po izraziti uverturi
razgledali v nebo in trumo angelcev. Ob
petju in rajanju smo se vživeli v razpolo-
ženje med nebeščani (kot vlada pred prazni-
kom sv. Miklavža. Največ dela sta pač
imela Kršpin, zavetnik vseh čevljarjev in
Gerard patron vseh krojačev. Posebno pri-
srčen je bil prizor ob Krišpinovi čevljarski
mizici; Peter, ključar pa je miril angelski
drobiž, ki ni mogel dočakati, da bi v sprem-
stvu Miklavža pohitel na zemljo. Nežne
melodije 50 angelčkov so osvojile srca po-
slušalcev in res pričarale v dvorano nekaj
nadzemskega. Za kratko so nam ti božji
kritički pregnali skrbni in bridkosti z verzi:

Mi angelci smo mali, nas Bogec rad ima,
kaj žalost je, ne vemo, za bol nihče ne zna!
Svilen nam je krila pripela božja moč,
da nosimo povelja do revnih zemskih koč.

Pri drugem dejanju smo se znašli v mo-
dernem peklu. Tudi scenerija je bila izra-
zito peklenka. V soju rdeče svetlobe je

nastopil Lucifer in razglasil „deset zapo-
vedí“, ki so pravo nasprotje božjim zapo-
vedim. Vragi so se zelo razživel in podali
živo sliko pekla, kot si ga navadno pred-
stavljamo. Končno je Lucifer vrage poslal
na delo na zemljo. Se prej pa so zapeli
svojo vražjo himno, ki so jo spremljali s
plesom.

Tretje dejanje se je odigravalo na zemlji
— v Celovcu. Angelčka Kodrček in Serafin-
ček sta prva priplavala tu sem. Nato sta
se prikladila še hudička Skratulin in Kosma-
tin in mojstrsko odpela dvospev. Zastop-
nikoma vragov in angelov so sledili na oder
vsi angelci in vsi parklji. Končno je dospel
še Miklavž. Mogočen zbor iz 100 grl je ob
spremljavi orkestra zapel dobrodošlico bož-
jemu poslancu. Po obdarovanju otrok se je
Miklavž poslovil in oder mu je zapel v
slovo:

Sedaj, glej odhaja s častitljivo brado,
 nebeških ga angelov spremlja zbor,
 na rajskih poljanah naj vsem vam zasije
 sreče in radosti večne zor.

Miklavž je še blagoslovil dvorano, angel-
ci so mahali, oder pa so zagnili. Pioskali
smo, da smo še videli svetnika s sprem-
stvom, končno pa smo se razšli.

Se pred prireditvijo, še bolj pa po njej
smo razmišljali, koliko truda, koliko drob-
nih in velikih žrtev je bilo potrebnih do
uprizoritve na odru. Od pobude do izvedbe
je dolga pot. To pot od začetka do konca,
z vsemi ovirami, je prehodil dr. Cigan. Nje-
gova brezprimerna vztrajnost in požrtvo-
valnost sta omogočili uprizoritev. Kamne
in kamenčke k tej lepi zgradbi so prispe-
vali pa vsi: solisti in angelčki, parklji in
godbeniki. Gotovo tudi tisti, ki so učili ra-
janje in ples, tisti, ki so delali maske in
skrbeli za sceno, celo tisti, ki so vabili

OBJAVA

DRŽAVNE GIMNAZIJE ZA SLOVENCE

V tem šolskem letu končamo prvo tro-
mesečje 12. decembra 1964 in ta dan do-
bijo dijaki tudi prva spričevala.

V soboto, 19. decembra 1964, ob 9. uri
dopoldne je v Modri dvorani Doma glasbe
(Konzerthaus) občni zbor Združenja star-
šev.

Popoldne od 13. do 16. ure je na šoli v
Lerchenfeldgasse Dan staršev. V tem času
so vsi profesorji na šoli in prosimo, da se
starši te priložnosti tudi polnoštevilno po-
služijo.

Ravnateljstvo

Vprašanje gradnje gimnazije

Prosvetni minister dr. Piffi-Perčević je
sprejel ob priliki svojega obiska na Koro-
škem v prostorih deželne vlade v Celovcu
predstavnike slovenskih organizacij ter
Združenja staršev na Slovenski gimnaziji.
Razgovoru sta prisostvovala tudi sekcijška
šefa v prosvetnem ministrstvu dr. Wohl-
gemut in dr. Frček.

Zastopniki koroških Slovencev ter Zdru-
ženja staršev so seznanili prosvetnega mi-
nistra s težavami popoldanskega pouka ter
z drugimi vprašanji, ki otežkočajo delo na
gimnaziji. Prosvetni minister je kazal za iz-
nesene želje veliko razumevanja, vendar bo
gradnja gimnazije možna šele, ko bo padla
odločitev glede Pedagoške akademije, ki
mora biti dograjena do jeseni leta 1968. Iz
tega sledi, da pred tem letom tudi z otvori-
tvijo lastnega poslopja za Slovensko gimna-
zijo ni računati. Gradnja gimnazije bo raz-
pisana v prihodnjem letu.

Segni podal ostavko

Italijanski predsednik republike Segni je
podal ostavko na svoje mesto in utemeljil
odločitev z zdravstvenim stanjem, ki mu
ne dovoljuje, da bi mogel še nadalje oprav-
ljati predsedniške posle.

Po ostavki Segnija je začasni predsednik
republike Merzagora naslovil na prebival-
stvo svojo poslanico. V nedeljo je predse-
dnik vlade Moro sprejel ministre in jim spo-
ročil ostavko Segnija.

Predsednik poslanske zbornice Bucciarelli
Ducci je sklical poslansko zbornico in sen-
nat na skupno zasedanje za 16. december,
da bi izvolili novega predsednika italijanske
republike. Za prva tri glasovanja, ki bodo
prvi dan, je potrebna za izvolitev dvetretjin-
ska večina, po tretjem glasovanju pa zado-
šča le navadna večina. Spričo dejstva, da
ima Italija 945 izvoljenih parlamentarcev,
5 imenovanih senatorjev ali pa takih, ki
jim ta funkcija pritiče po zakonu, ter 13
predstavnikov petih avtonomnih dežel s
posebnim statutom, znaša dvetretjinska ve-
čina 642 glasov, navadna večina pa 482
glasov.

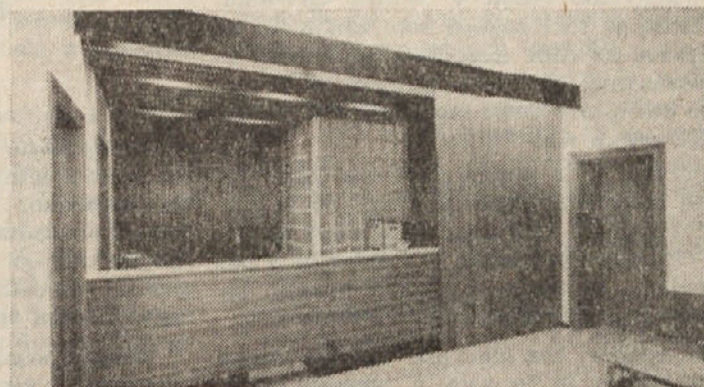
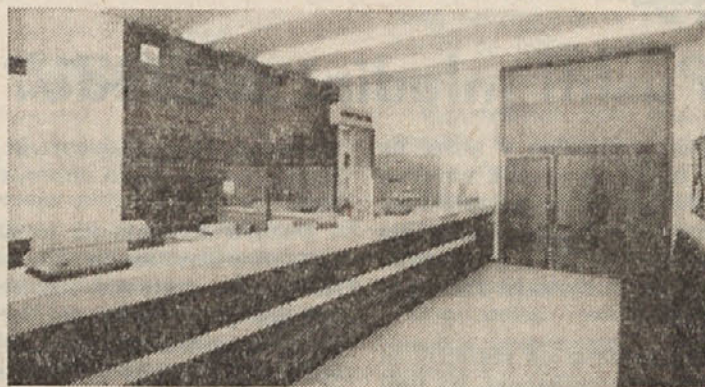
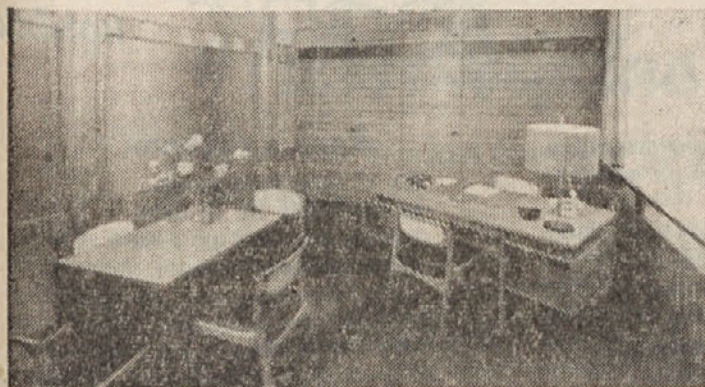
k predstavi. Prav vsak kamenček je bil nuj-
no potreben za tako veliko in lepo uprizo-
ritev. Naj bo na tem mestu izrečena iskren-
na zahvala vsem tistim, ki so kakorkoli
pričepmogli do tolikšnega uspeha.

Mnogi rojaki, posebno veliko miadih je
obiskalo prireditve. Med častnimi gosti pa
so bili: deželni glavar Ferdinand Wedenig,
prelat dr. Rudolf Blüml kot zastopnik pre-
vzvišenega gospoda nadpastirja, ravnatelj
dr. Joško Tischler, generalni konzul Jugo-
slavije Franc Pirkovič, kulturni referent pri
koroški deželni vladi dr. Rudan, dvorni
svetnik Papst, nadzornika dr. Inzko in Rudi
Vouk, predsednik združenja staršev na slov.
gimnaziji dipl. trg. Urank ter zastopniki
slovenskih organizacij, radia in tiska.

Melodije iz operete „Miklavž prihaja“ pa
še dolgo ne bodo izzvenele.

STADLER

Möbel

DAS HAUS, DAS ALLEN GERECHT WIRD

KLAGENFURT, THEATERGASSE 4

Podjunski parlament je zasedal

(Nadaljevanje s I. strani)

ševati z budnim srcem. Ob analizi v „Furche“ odtisnjenega članka „Die Zukunft Südtirols“ izpod peresa znanega avstrijskega publicista Heer-a je bilo stavljeno vprašanje, kje stojimo koroški Slovenci v dobi vedno močnejšega prodora tehnike. Močne osebnosti, ki so razumele ključ časa, bodo mogle v svobodi odločanja in v svobodi ukrepanja izvesti kulturno avtonomijo ter izgraditi politično in gospodarsko dejavnost. Razveseljivo je, da je ta miselnost širokega gledanja na svet prišla do izraza v

vseh predavanjih. Janez XXIII. je začel širiti obzorja; ljubezen in mir, ki jih je označil, naj sta tudi nam kažipota v bodočnost, v bodočnost, ki bo boljša. Toki nivelizacije, to je izenačenja, se bomo mogli upreti na temeljih krepkih značajev.

V razgovoru, ki je predavanju sledil, pa je bilo poudarjeno še, da so na žalost koroškimi Slovincem manjkala tla, iz katerih bi mogle rasti krepke osebnosti, čeprav imajo koroški Slovenci tudi takih mož in žena. Kljub temu pa je velik doprinos do tega cilja lastna srednja šola v Celovcu.

Politični položaj pred volitvami

Dne 14. marca 1965 bodo na Koroškem deželnozborske volitve. Vsled tega je razumljivo, ako je bilo zavzeto na zborovanju naših gospodarjev v Škocijanu tudi k temu perečemu vprašanju jasno stališče. „O političnem položaju pred deželnozborskimi volitvami“ je spregovoril predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko. Dejal je, da koroški Slovenci pri deželnozborskih volitvah ne bodo stali ob strani, temveč bomo zavzeli kot pri volitvah v Deželno kmetijsko zbornico, pri državnozborskih volitvah, volitvah državnega prezidenta ter pri občinskih volitvah stališče, pri katerem so ob upoštevanju načelnega vidika varovani na najboljši način naši življenjski in narodnostni interesi.

Pri volitvah v koroški deželni zbor more priti na podlagi izidov tokrat do precejšnjih sprememb tako v deželnem zboru kot tudi v koroški deželni vladi. Zadnje državnozborske volitve so pokazale, da je 5. deželnozborski mandat svobodnjaške stranke (FPOe) močno ogrožen, s tem pa tudi zastopstvo te stranke v koroški deželni vladi. To tembolj, ker je trenutno tudi FPOe v zvezi z vprašanjem svojega sodelovanja s SPOe močno kompromitirana, kar so pokazali dogodki okoli nekdanjega notranjega ministra Olaha.

A tudi za socialiste bo izvedba koroških deželnozborskih volitev zelo težavna, ne sa-

mo vsled krize, v kateri se stranka trenutno nahaja, temveč tudi vsled dogodkov okoli celovškega mestnega magistrata, ki jih javnost še ni pozabila ter vsled spremembe v vodstvu stranke. Saj je znano, da pri teh deželnozborskih volitvah sedanjí deželni glavar Wedenig ne bo več nositelj socialistične liste. Dočim je SPOe pod Wedenigovim predsedstvom od volitev do volitev napredovala, je njen nadaljnji razvoj popolnoma nejasen, njeno stališče do Slovencev pa zaenkrat nerazčiščeno. Vsled tega je ob nakazanem socialistična stranka glede volitev v deželni zbor upravičeno zaskrbljena.

Bolj optimistična je Avstrijska ljudska stranka. Tudi ona je v zadnjih letih od volitev do volitev napredovala, vendar ji je kljub temu manjkalo pri deželnozborskih

volitvah leta 1960 4000 glasov za 13. mandat, ki bi ji šele omogočil tudi enega zastopnika več v koroški deželni vladi. Ze enkrat je skušala stranka priti do zaželenega uspeha, vendar cilja leta 1960 ni dosegla. Tudi tokrat ima resne izgleda le, ako bo upoštevala gotove realnosti, med katere spada brezdvomno upoštevanje slovenskega elementa v deželi. Prav od tega zavisi tudi naše zadržanje pri deželnozborskih volitvah. Vztrajno in smotno delo naših zapornikov je omogočilo, da smo obvladali težke politične situacije, tako okoli volitev v Deželno kmetijsko zbornico itd., občinske volitve pa so pokazale, da so naši glasovi odlošali pri izvolitvi županov v marsikateri občini. Vse to je krepilo našo politično moč in narodno zavest, predvsem pa prepričanje, da smo koroški Slovenci v deželi politični faktor, ki ga mora vsaka stranka tudi pri deželnozborskih volitvah vzeti na znanje. To dejstvo bo bistveno olajšalo našim zapornikom odločitev glede zadržanja pri deželnozborskih volitvah, o katerem bo sklepal zbor zapornikov Narodnega sveta v prvi polovici meseca januarja. —

V zavesti, da močno sooblikujemo duhovno lice dežele ter sousmerjamo politično življenje v deželi, so bila polna optimizma zaključena naša politična razmotrivanja.

Nad vse lepo uspeli Podjunski dan je pokazal, da se v naših narodnih vrstah resnično pripravlja novi advent: kulturni, socialno-gospodarski in politični. Z novim pogumom in z novimi mislimi hočemo graditi sebi in potomcem lepo bodočnost vsega ljudstva in tako sograditi na obnovi naše države in vse Evrope.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

RADIO CELOVEC

PONEDELJEK, 14. 12.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Zena in dom. 18.00 Športni obzornik piše Mirko Bogataj. — TOREK, 15. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Koroški kulturni pregled. — Poje prvo slovensko pevsko društvo „Lira“ iz Kamnika. — SREDA, 16. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 17. 12.: 14.15 Poročila, objave. — Prišel je čas okrog Božiča... Literarna oddaja. — PE-

MOHORJEVE KNJIGE 1965

so izšle.

Ali jih že imate?

Ali jih že imajo Vaši znanci?

Se so na razpolago!

Pišite na naslov:

DRUŽBA SVETEGA MOHORJA

Viktringer Ring 26

Celovec - Klagenfurt

TEK, 18. 12.: 14.15 Poročila objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri domačih ljudeh. Domače vesti. — Adventne pesmi. — A. Gallhuber: Mala davčna abeceda. — SOBOTA, 19. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. Voščila. — NEDELJA, 20. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

LJUBLJANA (327,1 m)

NEDELJA, 13. decembra: 8.00 Mladinska radijska igra. Anton Ingolič: Tajno društvo PGC. — 8.54 Iz albuma skladb za otroke. — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 12.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 13.30 Za našo vas. — 17.30 Radijska igra. — PONEDELJEK, 14. decembra: 8.55 Za mlade radovedneže: Dečki — iznajditelji. — 12.05 Radijska kmečka univerza. — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 17.05 Glasbena križanka št. 5. — TOREK, 15. decembra: 8.05 Nastopajo Veseli planšarji in Trio Rudija Bardorferja z vokalnim sekstetom bratov Pleško. — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo. Svet onkraj Mure. — 12.05 Kmetijski nasveti. — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo. Umetnik ledene dobe. — 14.35 Pet minut za novo pesmico. Karel Pahor: Konjički. — 17.05 Koncert po željah poslušalcev. — SREDA, 16. decembra: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. Janez Švajncar: Rena iz kleti. — 10.45 Človek in zdravje. 12.05 Kmetijski nasveti. Uspeh s pridelkom topinamburja. — 12.15 Trio Avgusta Stanka. — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. Svet onkraj Mure. — 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. — 17.05 Slovenski reproduktivni umetniki v preteklosti in danes. 3. oddaja: Pianist Anton Trost. — 20.40 Giuseppe Verdi: Othello, (opera). — ČETRTEK, 17. decembra: 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. Umetnik ledene dobe. — 12.05 Kmetijski nasveti. — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 18.15 Nastopa tenorist Ludvik Ličer. — 18.45 Jezikovni pogovori. — PETEK, 18. decembra: 9.35 Pet minut za novo pesmico. Karel Pahor: Konjički. 12.05 Kmetijski nasveti. Množenje lesnih okrasnih rastlin z grebeničenjem. — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. Pojte z nami, otroci. — 20.40 Vloga zborov v evropski glasbi. — SOBOTA, 19. decembra: 8.05 Vokalni kvintet Niko Striof ob spremljavi štirih fantov. — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo. Pojte z nami, otroci. — 9.25 Mladi glasbeniki pred mikrofonom. — 12.05 Kmetijski nasveti. Reja prašičev v kooperaciji. — 12.30 Iz domače glasbe. — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 15.30 Zbor Primorskih študentov Vinke Vodopivec. — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

DIJAKI DRŽAVNE GIMNAZIJE ZA SLOVENCE

priredijo v nedeljo, 13. decembra 1964, ob 14. uri v

Mestnem gledališču v Celovcu opereto

MIKLAVŽ PRIHAJA

ob sodelovanju orkestra celovškega Mestnega gledališča.

Vstopnice dobite v šolski pisarni.

PONOVA RAZSTAVA V GALERIJ 61

V sredo, dne 9. decembra, je otvorila celovška Galerija 61 razstavo likovnih del petih avstrijskih slikarjev in kiparjev.

Na razstavo, ki bo dprta do 23. decembra (od ponedeljka do sobote od 16. do 19. ure), opozarjamo naše rojake še zaradi tega, ker razstavlja tudi naš rojak Valentin O m a n .

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 11. decembra, ob 19.30: (Geliebter Lügner (Ljubljeni lažnivec) — komedija Jeroma Kiltyja; gostovanje dunajskega Burgtheatra s Katho Gold in Paulom Hoffmannom, cene od 16.— do 80.— šil. — Sobota, 12. decembra, ob 19.30: Die Landstreicher (Potepuhi). — Nedelja, 13. decembra, ob 19.30: Die Verkündigung (Oznanilo); za GWK-nedelja, 5. predstava (izjemoma ob 19.30). — Torek, 15. decembra, ob 19.30: Othello (opera) — zaključena predstava; za mladinski abonmá B. — Sreda, 16. decembra, ob 19.30: Verkündigung (Oznanilo); 7. predstava za M-abonmá in GWK-sreda. — Četrtek, 17. decembra, ob 19.30: Der Freischütz (Čarostrelec), premiera, opera, Karla Maria v. Webra; 8. predstava za D-abonmá in GWK-četrtek; 6. predstava za GWK-četrtek; 5. predstava za podeželski četrtekov abonmá.

Za naše gospodinje

Šipkovo vino

Za to je najboljši premrznjen, nekoliko znežčan šipek. Očistimo in preberemo en liter in pol šipka in ga damo v večjo steklenico za vlaganje. Prekuhamo dva litra vode z enim kilogramom sladkorja in ohlajenega vlijemo na šipek. Steklenico prevežemo z gostejšim blagom ali s pergamentnim ali celofan papirjem, ki pa ga nekajkrat na vrhu prebodemo in pustimo v kuhinji 2 do 3 mesece, da se kvasi. Ko popadajo šipki na dno in je tekočina na njih jasna in čista, odlijemo vino previdno v manjše steklenice. Zamašimo jih z zamaški, ki smo jih prekuhale v vreli vodi. Steklenice hranimo v hladnem prostoru. Šipkovo vino je okusno in zdravo.

Brinjev liker

Lepe, debele, zrele brinove jagode zmečkamo in polijemo z dobrim žganjem. Na četrt litra jagod vzamemo 1 in tri četrt litra žganja. Steklenico dobro zamašimo in če je možno, jo postavimo na sonce, sicer pa na

primerno temperiran prostor. Steklenico večkrat pretresemo, da se vse dobro premeša. Po 14 do 20 dneh mešanico precedimo in dodamo v četrt litra vode kuhan sladkor (pol do tri četrt kg) in vse skupaj dobro premešamo. Pustimo v steklenici, da se ustali, nato ponovno precedimo in nalijemo v steklenice, katere dobro zamašimo in hranimo na hladnem.

NASVETI

Gumijaste gobe, ki jih dlje časa uporabljamo, postanejo sčasoma močno prepojene z milnico in so spolzke. Da bodo zopet čiste in služile svojemu namenu, jih položimo v boraksovo raztopino (na liter mlačne vode dodamo zvrhano čajno žličko boraksa). V tej raztopini gobe dobro stiskamo in jih spiramo v topli vodi do čistega.

Termofore takoj po uporabi izpraznimo in jih obesimo odmašene. Od časa do časa pa jih umijemo z mlačno vodo, kateri smo dodale nekaj kapljic glicerina. Tako bodo ostali trpežnejši.

Moj dnevnik

Dnevnik ali zapiski iz vsakdanjega življenja je bil v prejšnji generaciji splošno v modi. Skoro vsak študent, še bolj pa študentke so skrbno vodili svoj dnevnik. Marsikateri izobraženec se je še v poznih letih mogel pobahati, da je sleherni dan svojega življenja sam opisal v svojem dnevniku. Večkrat so taki zapiski zelo zanimivi, saj so prave kronike dogodkov in razmer iz vsakdanjosti. Nekateri dnevniki pa so postali celo pravi biseri literature, kot je znani „Dnevnik Ane Frank“.

Pravijo, da je pisanje dnevnika danes postalo nemoderno, celo starokopitno in preveč zamudno; kvečjemu si zabeleži današnji človek svoje opazke v koledarček s par besedami. Nekdanji dnevnik je povsem zamenjal gospodarski ali blagajniški dnevnik.

In vendar ima dnevnik tudi še danes svoj pomen in je zato v gotovih ozirih priporočljiv. Da si zapišemo važnejše dogodke in opišemo posebne dogodke iz lastnega življenja, je vsekakor hvalevredno. Vsaj družina bi naj vodila nekako „družinski kroniko“, ki bi naj šla skozi več rodov. To bi vsekakor bilo vsaki družini v ponos.

Ker je v sedanjem času kulturno-prosvetno življenje vsakega posameznika zelo razgibano, priporočajo, da zlasti mladina vodi nekak „Kulturni dnevnik“. V njem je zabeleženo vse kulturno udejstvovanje: vsak nastop in vsaka udeležba pri kulturnih akcijah in njih ocena; prav tako tudi vsaka prireditev na domačem odru ali v gledališču oziroma v kinu z odgovarjajočo oceno. Nekateri vodijo poseben „kino-dnevnik“, v katerem zapisujejo svoje osebne kritike filmov, katere so sami videli. Tisti seveda, ki morajo videti vsak film, nimajo časa in tudi ne kritične zmožnosti, ker so postali „kino-pozeruhi“, da bi presojali in zapisovali svoja filmska doživljanja.

Za dijaštvo je posebno priporočljiv „knjižni dnevnik“, ki je že bil nekdanj v navadi. V njem si čitatelj beleži vse, kar je pomembnejšega našel v prečitanih knjigah. Zapiše si tudi kratko vsebino in lastno oceno, kar pozneje večkrat prebere in si tako osveži spomin.

Za ta namen priporočajo zvezek z vložnimi stranmi, katere je mogoče poljubno zamenjati oziroma jih dodajati po abecednem razporedu. Tako more za vsako knjigo dodati poseben list, ob koncu pa točno registrira po različnih vidikih vse zapiske, da so čim bolj praktično in razvidno urejeni. Tako more postati tak „knjižni dnevnik“ velik pripomoček in zakladnica pri kulturnem delu čitatelja.

Dnevnik sicer zahteva nekaj truda in časa, vendar je zlasti za mlade ljudi zelo koristna stvar. Če sama skrbnost, da redno in vestno piše svoj dnevnik, je velikega samovzgojnega pomena. Dnevno presojanje dogodkov ali kulturnih doživljanj je važna vaja v samokritiki in oblikovanju svojih

ZA MLADINO IN PROSVETO

Pustiti mladini svobodo?

Zakaj bi ne pustili mladine v miru, da se brez umetnih omejitev razvija naravno in svobodno? Mladina se v nelzposnem oklepu nadzorstva in večnega poučevanja nikdar ne bo mogla sprostiti v naravno rast in samostojno udejstvovanje! Zato: pustite mladini svobodo!

Mladina sama že zahteva od starejših in vzgojiteljev čim večjo sproščenost, pa tudi mnogi, ki se delajo mladini prijatelje, kaj radi udarjajo na to struno. Jim pač gre, da si ohranijo „dobre zveze“ z mladino.

Važno pa je predvsem, v koliko so te zahteve upravičene. Prav gotovo noben resen človek ne bo odrekel mladini pravice, da se naravno razvija v pošteno, izobraženo in solidno člane družbe. Vsak čas ima svoje poti, toda načela, ki morajo človekovo rast

usmerjati, so nadčasovna in nepremeljiva. Dobro ostane vedno dobro, zlo pa pravtako zlo!

Dejstvo življenja pa je: človek je slaboten, nestanovit in dovzeten za vplive. Nedorasla, svetovno nazorno nedograjena mladina pa še toliko bolj in bila bi usodna prevara, če bi kdo trdil: „Na mene nihče ne vpliva!“ Ze mnogo takih „neodvisnežev“ je končalo v duhovni sužnosti...

Tudi mladini je treba vzgoje in dobrih vplivov. Mar vinogradnik ne obrezuje mnogih mladik, da trta bolje rodi? Mar ni na novih nasadih najti napis: „Ne trgajte cvetja! Ne hodite po travi! Ne uničujte drevja!“ Mar ne postaja po mnogih deželah najtežje vprašanje ravno tako imenovana „mladina z ožganimi krili — teddy boys“?

Če se dekleta preseli v velemesto...

Te dni je izšla knjiga pisatelja Maxa Wyllia „Career Girl, Watch Your Step!“, v kateri svari dekleta, ki so se iz malih mest ali z dežele preselila v velemesto, naj se ne smatrajo za vame. Pisatelj Max Wylie ima brez dvoma razlog za tako svarilo, saj so mu umorili lani hčerko v stanovanju sredi New Yorka, kjer je živeła s svojo prijateljico enakih let.

„Velemesto ni varen kraj za mlada dekleta,“ piše oče nesrečnega dekleta, ki je zaključilo nasilno svoje življenje, ko je bilo komaj na njegovem pragu. Vsem, ki so šle tja, svetuje, naj skrbno preiščejo razmere kraja, kjer se mislijo naseliti, tako v dnev-

nem času kot v nočnih urah. Ko se vselijo v stanovanje, naj zamenjajo ključavnice na vratih in poskrbe, da bo v teh odprtina, skozi katero bo mogoče opazovati obiskovalce, preden se jim dovoli vstop v stanovanje.

Na poštni predal naj ne dajejo celega imena, ampak samo priimek, ne hodijo naj v dvigalo za samouporabo, če vidijo, da je v njem že kak njim neznan tujec, zapomnijo naj si telefonsko številko najbližje policijske postaje, da bodo mogle to vsak čas klicati, na cesto naj ne hodijo brez katkega trdnega ostrega predmeta v svoji ročni torbici, da se bodo mogle vsaj za silo braniti pred morebitnim napadalcem ali nasilnežem.

Film na Poljskem

O filmski umetnosti in produkciji smo v svetovnem poročanju še malo slišali. Toda tudi Poljaki so že zgodaj začeli proizvajati svoje filme, ki pa francoskih, nemških in ameriških zdaleč niso dosegali. Ko pa je nacizem opustošil Poljsko in je bilo vse izobraženstvo pobito ali pregnano, je tudi filmska umetnost popolnoma zamrla. Po vojni pa se je Poljska počasi gospodarsko in

kritičnih zmožnosti. Končno je pa tak dnevnik tudi nekak priganjač k solidnosti in natančnosti pri vsem udejstvovanju mladostnika.

kulturno opomogla in tako je tudi nanovo začelo filmsko življenje. Leta 1948 so izdelali svoj prvi film „Zadnje obdobje“, katerega so kazali tudi v Avstriji. Deset let pozneje pa so že izdelali na leto po 20 lastnih filmov. Tako so izdelali v 15 povojnih letih ca 140 filmov, med katerimi je kar 24 prejelo mednarodno priznanje. Poleg tega pa imajo še več kratkih filmov, ki so kvalitetno prav dobri. Vsa filmska industrija na Poljskem je razdeljena na osem filmskih centrov in v Lodzu imajo posebno filmsko šolo. Vseh kino-podjetij je nad 4000 in v letu 1960 so prodali 190 milijonov vstopnih kart. Polovica kino-podjetij upo-

Otroški katiček

Raca z račkami

Ko bi raca šteti znala, se za mlade ne bi bala; ker pa šteti nič ne zna, le po glasu jih pozna.

Zakaj jeseni ose listje odpade?

Hudiči so zavrženi angeli, ki so se zmerom upali, da pridejo nazaj v nebesa. Postali so neučakani in baravli so Boga: „Kdaj bo to?“

Bog pa je dejal: „To bo tedaj, ko bo vse listje odpadlo!“

Hudiči so čakali na jesen. Listje je zaporedoma padalo z dreves.

Le dob je še vedno držal svoje liste na vejah, da jih tudi najmočnejši viharji niso mogli odtrgati. Sneg je padel in listje je še vedno viselo na vejah. Tedaj so se hudiči v svoji jezi spravili na dobe in so začeli listje trgati z vej. Ker pa imajo preveč nerodne kremplje, so ga samo sčefrali. Ko so to svoje zlobno delo končali, je Bog razsodil.

„Dob bo nosil od zdaj naprej poleti in pozimi sčefrane liste. Hudiči pa nikdar več ne morejo priti v nebesa.“

Narodna iz Roža

rablja 16-mm trak, pa tudi v šolah uporabljajo film, za kar imajo na razpologo ca 15.000 aparatov. Obstojajo tudi posebni filmski klubi s 40.000 člani. Ti klubi imajo podoben namen kot pri nas „Akcija za dober film“ in mnogo pripomorejo, da je poljski film umetniško in moralno dober.

NAJMLAJŠA ZDRAVNICA

Še vedno se najdejo študentje, ki se odlikujejo v navdušenju za svoj bodoči poklic. Toda Angležinja Antonia Werner je bila v tem oziru skoraj preveč navdušena. V Angliji je namreč predpisana starost za medicinski študij (18 let). Toda Antonija Werner je bila še premlada za ta študij, po katerem je tako hrepenela. Pa si je znala pomagati. Ponaredila je svoje rojstne dokumente za tri leta. Tako je mogla na medicinski kurs v Trinity College v Dublin. Danes je Antonia Werner stara 21 let, dokončala je medicinski študij in je tako najmlajša zdravnica na Angleškem.

KRIMINALNI ROMAN

SAX ROHMER

SKRIVNOST

Prevedel:
AVGUST PETRIŠIČ

13. NADALJEVANJE

de. Fu-Mančuja

Pogledal je nanjo, vstal in mi jo izročil ter segel po svoj klobuk, ki je ležal na pisalni mizi. „Bog nam pomagaj, Petrie!“ je rekel.

Brzovjavka je vsebovala to: „Sir Lionel Barton umorjen. Pridite takoj v njegovo hišo. — Weymouth, nadzornik.“

Zelena megla

Četudi sva opustila vsako nepotrebno odlašanje, je bila skoraj že polnoč, ko je najin taksi zavil v temen senčni drevored, na čigar daljnem koncu sva kakor skozi predor videla, kako se je mesečina svetlila na oknih Lionelove domačije. Ko sem pred pragom stopil iz voza, sem videl nizko, dolgo poslopje, ki je bilo, kakor je Smith povedal, vse obdano z drevjem in grmovjem. Pročelje je bilo poraslo s tistimi neznanimi plezalkami, zrak pa je bil prenasiten z duhovi venečnega rastlinja, s katerimi se je mešal težak vonj malih rdečih nočnih cvetk, ki so bohotno cvetele na plezalkah.

Vse je bilo pravcata divjina, in ko naju je nadzornik Weymouth sprejel v veži, sem videl, da se je notranjost kaj ujemala z zunanostjo, zakaj veža je bila zgrajena po

vzorcu neke sobe asirskega templja, in debeli stebri, nizki sedeži in zavese, vse je bilo zanemarjeno in na debele pokrito s prahom. Zatohl vzduh je bil notri skoraj tako močan ko pod drevesi. Detektiv naju je vodil v knjižnico, v kateri so bila tla preplavljena s književnimi proizvodi.

„Moj Bog!“ sem zavpil, „kaj pa je to?“ Nekaj je skočilo z vrha knjižne omare, šlo tiho čez preproge in knjige in je kot zlata lisa smuknilo iz knjižnice. S plašnimi očmi sem zrl za tistim. Nadzornik Weymouth se je suho zasmel.

„To je mladi puma (puma je zver mačje vrste v Ameriki) ali nekaj takšnega, doktor,“ je dejal. „Ta hiša je polna presenečenj — in skrivnosti.“

Njegov glas ni bil čisto miren, se mi je zdelo, in skrbno je zaprl vrata, preden je nadaljeval.

„Kje je on?“ je rezko vprašal Nayland Smith. „Kako se je zgodilo?“

Weymouth se je usedel in si prižgal cigaro, ki sem mu jo ponudil. „Menil sem, da bi hotela zvedeti, kako je prišlo do tega, kolikor mi je znano — preden si ga ogledate.“

Smith je prikimal. „Prav,“ je nadaljeval nadzornik, „mož,

ki ste ga poslali sem, je zavzel svoje mesto zunaj na cesti, od koder je lahko pregledal vrata. Videl niti čul ni ničesar, dokler se ni ob pol enajstih pojavila neka mlada dama in šla noter.“

„Mlada dama?“
„Miss Edmonds, strojepiska sira Lionela. Opazila je, ko je prišla domov, da je njena torba z denarnico izginila, in vrnila se je, da bi videla, ali je ni pustila tu. Napravila je hrup. Moj mož, ki je s ceste slišal hrup, je šel v hišo. Potem je zdriljal ven in nas po telefonu poklical. Prišel sem in nato neutegoma brzovjavil po vas.“

„Pravite, da je slišal hrup. Kakšen hrup?“
„Miss Edmonds je dobila hud živčni napad.“

Smith je korakal po sobi, bil je ves razburjen.

„Opišite, kaj je videl, ko je vstopil!“

„Videl je strežaja črnca — v tej hiši ni ne enega Angleža — ki se je trudil, da bi pomiril deklet v veži, medtem ko sta se en Malajec in še neki drug barvanec tolkla po čelu in tulila. Nič jasnega ni mogoče spraviti iz njih; zato se je sam lotil raziskavanja. Položaj stavbe si je bil že prej ogledal; potem je ob soju luči v nekem oknu spoznal v prtičlju lego delovne sobe; tako se je podal, da si ogleda vrata. Ko jih je našel, je videl, da so od znotraj zaklenjena.“

„No, in?“
„Šel je ven in okrog do okna. V oknu ni nikakega zastora, da se iz grmovja lahko vidi v ropotarnico, ki jo imenujejo delovna soba. Pogledal je noter, kakor je bržkone pred njim storila tudi Miss Edmondsova.

Kar je videl, mu je dalo razlago za njen živčni napad.“

Oba s Smithom sva ga napeto poslušala. Med šaro na tleh je na boku ležala egiptovska skrinja za mumijo, čez njo pa je ležal z licem navzdol in z rokami naprej sir Lionel Barton.“

„Ti moj Bog! Da. Dalje!“
„V sobi je gorela še ena namizna svetilka, ki je stala na stolu in sijala naravnost nanj, ker je metala svetlobni krog prav na tisto mesto.“ Nadzornik je z rokama pokazal veličino svetlobnega kroga. „No, ko je mož vlomil šipo in odprl okno ter splezal noter, je opazil še nekaj, kakor pravi.“ Prestal je.

„Kaj je opazil?“ je hlastno vprašal Smith. „Nekako zeleno meglo, sir. Pravi, da se mu je zdela živa. Plazila se je po tleh, nekako v višini enega čevlja, in sicer stran od njega proti nekemu zastoru na drugem koncu študijske sobe.“

Nayland Smith je uprl pogled v govornika. „Kje je prvič videl zeleno meglo?“

„Pravi, da se mu je zdela, da je izhajala iz skrinje za mumijo.“

„Da, in dalje?“

„To je še dobro, da je splezal skozi okno potem, ko je bil tisto ugledal. Preobrnil je telo, in sir Lionel je bil videti strašen. Bil je mrtev. Potem je Croxted — tako je možu ime — šel do tistega zastora. Za njim so bila steklena vrata — zaprta. Odprl jih je; držala so v nekako šrambo — se pravi v izbo, ki je bila od tal do steklenega stroja pa natlačena še z drugo ropotijo. Notri je bilo temno, vendar pa je prihajalo dovolj

P I S A N O B R A N J E

Catholic Centre - človekoljubna središče

(Popotne vtise koroškim bralcem opisuje g. Vinko Zaletel)

(4. nadaljevanje)

Vlada hoče odpraviti vsa zaslišna, človeka nevredna stanovanja in zato gradi in zida in dela... Prav ogromno gradi, odstranjuje hrube, zasipa morje, nastajajo nova mesta ogromnih nebotičnikov. Doslej še nikjer na svetu, tudi v Severni in Južni Ameriki ne, nisem videl, da bi se toliko naenkrat gradilo. Lahko rečem, da se na tisoč palač in nebotičnikov gradi in mesto raste in se spreminja. V mestu izginjajo stare in male hiše, da dajo prostora veliki modernim. Ker pa zidajo tudi privatnim družbam, ker gre kapital v stavbe, pa je seveda prostor drag kot zlato. Za vsak meter sveta se tepejo reveži in bogatini. Ker je ves svet okrog mesta vladni, zato se veda vlada veliko zaslužiti, ta denar pa porabi za stanovanjske hiše. Cerkvam, karitativnim organizacijam in šolam pa vlada zastoj da stavbni prostor.

Občudoval sem to socialno delo vlade. Toda še bolj sem občudoval, kako so katoliki razumeli čas in potrebo in aktivno posegli v boj proti revščini in vsemu zlu, ki sledi iz revščine. Hong Kong je po vsem svetu znan po šund-romanah in filmih, ki vsi zajemajo snov le iz podzemeljskih kavnih, smradu, umazanije, zločinov. Prav tedaj, ko sem odhajal na pot, so v Celovcu in Zürichu vrteli film: „Weisse Tracht für Hong Kong“. So mnogi in tudi na Koroškem, ki mislijo, da se mladina vzgaja tako, da se uvaja v življenje, da „spozna življenje“ in se ji mora zato pokazati vse blato, ki je zares na svetu ali pa le v njihovi umazani fantaziji. Če bi imel časa, bi tudi o življenju v Hong Kongu marsikaj pojasnil. Toda pisatelji in reporterji iščejo le po zloglasni Henessy Road in obiščejo bar Suzie Wong, ne gredo pa n. pr. v „Catholic Centre“, da bi videli ogromno požrtvovalno delo katoličanov, ki so tam ustanovili urad za posredovanje dela, šolo za ribiče in motorne ribiške čolne, ambulante (= kraj za prvo zdravniško pomoč) in klinike, kjer zastonj zdravijo reveže, otroške vrvice, sirotišnice, mladinska društva, domove za stare ljudi, dom za slepe, bolnišnice, knjižnice, ljudske kuhinje, tečaje za šivilje, obrtnike in delavce, in celo tovarno za testenine (Nudelfabrik), ki jih v zastojnih kosilih delajo potrebnim, in tako dalje in dalje...

Ne bi videli katoliških zdravnikov, ki zastonj zdravijo v 17 bolnicah... ne bi vi-

deli „malih sester revežev“, ki so napravile dom za stare onemogle Kitajce in ne sestre, ki živi v džunki sredi džunkelskega mesta beguncev v Aberdeenu. Ne bi šli v katoliške zavode k sestram usmiljenkam, ne v čudovite salezijanske zavode, kjer vzgajajo le deloma krščansko, po večini pa pogansko mladino, kjer imajo po 1500

B. TRAVEN:

Veleindustrialec

V majhni indijanski vasi v Mehiki se je pojavil Američanec, ki je nameraval proučevati deželo in njene prebivalce. Med svojim potovanjem je prišel do kolibe revnega indijskega kmeta, ki si je svoje skromno življenje skušal izboljšati s tem, da je v prostem času pletel majhne košarice.

Te košarice je pletel iz ličja, ki je bilo pobarvano z najrazličnejšimi barvami, barve pa so Indijanci pridobivali iz rastlin in lesa. Mož je znal svoje mnogobarvne pramene ličja tako umetniško preplesti, da je košarica, ko je bila izgotovljena, vzbujala občutek, kot da je prekrita s figurami, ornamentmi, rožami in živalmi.

Indijanec je čepel na tleh pred svojo kolibo in pletel košarico.

Američanec ga je vprašal: „Koliko stane takšna košarica, prijatelj?“

„Petdeset centavov, senior,“ je odgovoril Indijanec.

„V redu, kupim jo, že vem, koga bom s tem razveselil.“ Pričakoval je, da bo košarica stala dva pesa.

Ko se je tega jasno zavedal, je takoj pomislil na posel. Vprašal je: „Če vam bi pa sedaj takoj odkupil deset košaric, koliko bi potem stala ena?“

Indijanec je nekaj časa premišljeval in potem odgovoril: „Potem bi stala košarica petinštirideset centavov.“

„Al right, muy bien, in če jih kupim sto, koliko stane potem ena?“

Indijanec je spet nekaj časa računal: „Potem stane košarica štirideset centavov.“

Američanec je kupil štirinajst košaric. To je bila vsa Indijanca zaloge.

Ko je Američanec mislil, da je videl Mehiko in da ve vse, kar je treba vedeti o Mehiki in Mehikancih, se je vrnil v New

York. In ko je bil spet sredi svojih poslov, je začel premišljevat o košaricah.

Odšel je k nekemu veletrgovcu s čokolado in mu rekel: „Ponudim vam lahko košarico, ki bi bila zelo pripravna za izvirno darilno embalažo za fino čokolado.“ Trgovec s čokolado si je ogledal košarico z velikim strokovnim znanjem. Poklical je svoje družabnike in končno še svojega managerja. Posvetovali so se in potem je trgovec rekel: „Za košarico, napolnjeno z najfinjšimi pražnjicami, lahko dobim štiri dolarje, morda celo pet. To je najizvirnejša in najlepša embalaža, ki jo lahko ponudimo tržišču. Plačam dva in pol dolarja za kos, luka New York, carina in prevoz na moje stroške, pakiranje na vaše.“

(Konec)

Potnik, ki je prepotoval Mehiko, je računal. Indijanec mu je pri sto kosih ponudil košarico za štirideset centavov, kar je pomenilo dvajset centov. Prodajal pa bi jo za dva dolarja in pol. S tem bi zaslužil pri kosu dva dolarja in trideset centov ali približno tisoč dvesto procentov.

„Mislim, da lahko pristanem na to ceno,“ je rekel.

„Toda pod zelo važnim pogojem. Pre-skrbeti me morate z najmanj deset tisoč kosi. Manjša količina nima zame nobene vrednosti, ker se drugače sploh ne izplača reklama, ki se je moram poslužiti zaradi te novosti. In brez reklame ne morem postaviti te cene.“

„Sklenjeno,“ je rekel poznavalec Mehike. Zaslužil je približno štiriindvajset tisoč dolarjev, odbiti je bilo treba samo potovanje in transport do nablížje železniške postaje. Takoj je spet odpotoval nazaj v Mehiko in poiskal Indijanca. „Velik posel imam za vas,“ je rekel. „Bi lahko izdelali deset tisoč takih košaric?“

„Ja, to bi lahko. Kolikor hočete. Nekaj

„Kje je oni drugi — Kitajec... Brži!“ je zakričal Smith.

„Ukazal sem, naj ga pustijo, kjer so ga našli — na stopnicah v shrambo,“ je odgovoril nadzornik.

Smith je stekel do omenjenega prostora, kjer je lahko skozi odprta vrata opazil nagradene posebnosti. Ko je odgrnil zaveso, da bi več svetlobe padlo na stopnice, se je sklonil čez zvito postavo, ki je ležala pod njim na stopnicah.

„To je oni!“ je zavpil glasno. „To je Lionelov sluga Kwee!“

Weymouth in jaz sva se spogledala nad telesom Italijana; potem sva obrnila pogled tja, kjer je s srditim obličjem stal prijatelj nad mrtvim Kitajcem. Rahel vetrič je zašelest skozi listje; močan val tujega vonja je dahnil skozi okno proti zastrtim vratom.

Bil je dih vzhoda — ki je stegnil svojo rumeno roko na zapad. V tem se je izražala pretkana, neprijemljiva sila doktorja Fu-Mančuja, kakor je bil vitki, prožni, od burmskega sonca ogoreli Nayland Smith posebljenost britanske sposobnosti, ki je hotela premagati lokavega sovražnika.

„Ena stvar je jasna,“ je rekel Smith, „nič ne v hiši, izvzemši Strozza, ne ve, da sira Lionela ni bilo doma.“

„Kako pridete do tega zaključka?“ je vprašal Weymouth.

„Služinčad v veži ga obžaluje kot mrtvega. Ako bi ga bili videli oditi iz hiše, bi vedeli, da leži tam nekdo drug.“

„Kaj pa s Kitajcem?“

„Ker ni druge možnosti za vstop v shrambo kakor skozi duri delovne sobe, se je Kvee moral skriti tam ob nekem času, ko njegovega gospodarja ni bilo v sobi.“

„Croxted je našel zvezna vrata zaklenjena. Kaj je umorilo Kitajca?“

„Miss Edmonds in Croxted sta pa našla vrata delovne sobe od znotraj zaklenjena. Kaj je umorilo Strozza?“ je odvrnil Smith.

„Najbrž ste opazili,“ je nadaljeval nadzornik, „da je tajnik oblečen v domačo haljo sira Lionela. Ko je Miss Edmonds pogledala skozi okno noter, ga je pomotoma imela za gospodarja — in posledica tega je bila, da nas je spravila na napačno sled.“

„Oblekel se je tako, da bi vsakogar, ki bi pogledal skozi okno, prepričal, da je v sobi sir Lionel,“ je pojasnil Smith.

„Zakaj?“ sem vprašal.

„Ker je prišel sem z neko zločinsko namero. Poglejte?“ Smith se je pripognil in pobral več kosov raznega orodja. „Tu leži pokrov. Prišel je, da bi odprl raluve. Notri je bila mumija kakke znamenite osebe, ki je živela za vlade Meneptha II. Sir Lionel mi je prejel pravil, da je najbrž mnogo dragocenih nakitov in draguljev skritih med ovojji mumije. Nameraval je stvar odpreti in vsebino nocoj preiskati. Podoba je, da je spremenil svojo namero — na vso srečo zanj.“

V zmedbi sem si bredel z roko po laseh.

„Kaj se je torej zgodilo z mumijo?“

Nayland Smith se je rezko zasmel.

„Po vsem videzu je zginila v obliki zelene megle,“ je odgovoril. Poglejte Strozovo obličje.“

(Dalje prihodnjič)

časa bo že trajalo Z ličjem je treba skrbno ravnati, to požre precej časa.“

Američanec je pričakoval, da bo Indijanec na pol mrtev, ko bo slišal vest o tej veliki kupčiji, kot kak ameriški trgovec z avtomobili, ki na en mah proda petdeset dodgeov. Toda Indijanec se ni razburil. Mirno je dalje pletel košarico, ki jo je pravkar imel v rokah. „Rekli ste, da mi prodaste košarice po štirideset centavov, če kupim sto kosov,“ je rekel Američanec. „Če pa sedaj naročim deset tisoč kosov, kako visoka je potem cena?“

Indijanec je sedaj prenehal z delom, da bi vso stvar preračunal. Čez nekaj časa je rekel: „To je preveč. Tega ne morem tako hitro izračunati. Jutri vam bom povedal.“

Američanec je prihodnje jutro prišel k Indijancu, da bi izvedel za ceno.

„Precej truda in skrbi sem imel, da bi v redu in točno izračunal in da vas ne bi oškodoval. Cena je točno izračunana. Če naj naredim tisoč kosov, potem stane košarica dva pesa, in če jih naj naredim deset tisoč, tedaj stane košarica tri pese.“

Američanec je bil prepričan, da ni prav slišal. Morda je bila tega kriva njegova slaba španščina.

Da bi popravil nesporazum, je vprašal: „Dva pesa za kos pri tisoč in tri pese za kos pri deset tisoč košaricah? Toda saj ste mi vendar rekli, da stane pri sto kosih košarica štirideset centavov.“

„To tudi drži. Sto košaric vam prodam za štirideset centavov po kosu.“ Indijanec je ostal zelo miren, kajti vse si je dobro izračunal in ni bilo razloga za prepis. „Snior, saj morate sami uvideti, da imam pri tisoč kosih mnogo več dela kot pri sto in z deset tisoč kosi imam še neprimerno več dela kot

(Nadaljevanje na 8. strani)

Jesenski dež

Jesenski dež prši na medle šipe in ulice so puste in vsakdanje, le ti se, dragi, kot srebrna nitka prepletaš tiho skozi moje sanje.

Tako si daleč, a si vendar blizu, da vsaka stvar te v moji sobi slutí. Če ne bi bivanja prasketala v peči, bi mogla še besede tvoje čuti.

In svetla sveča je prižgana v sru, ker sem s teboj, čeprav te ni ob meni, ker vem, da tudi ti samotni dnevi za naju niso čisto izgubljeni.

In ko se, dragi, kot srebrna nitka prepletaš tiho skozi moje sanje, jesenski dež prši na medle šipe in ulice so puste in vsakdanje.

Veleindustrialec

(Nadaljevanje s 7. strani)

s tisoč. To je vsakemu pametnemu človeku popolnoma jasno. Za tisoč kosov potrebujem mnogo več ličja, moram neprimerno dalje iskati barve in jih kuhati. Ličje ne leži kar tako pripravljeno. Potrebno ga je dobro in skrbno sušiti. In če naj naredim toliko tisoč košaric, kaj bo potem z mojo koruzo in mojo živino? In potem mi bodo moji sinovi, moji bratje in moji nečaki in stric morali pomagati pri pletenju. Kaj pa bo potem z njihovimi polji koruze in njihovo živino? Zaradi tega se vse zelo podraži. Verjemite mi, da sem vam skušal čimbolj ustreči in ostati pri najnižji ceni. Toda to je tudi moja zadnja beseda, senor.“

Amerikanec je govoril in barantal z Indijancem skoraj ves dan, da bi mu pojasnil, da se je pri preračunavanju zmotil. Porabil je kompletno novo beležnico, da bi s številkami dokazal, da lahko Indijanec zasluži celo premoženje pri ceni štirideset centov za kos in kako se izračunavajo stroški in materialni izdatki in mezde.

Indijanec si je z razumevanjem ogledal številke, občudoval nagliso, s katero je Amerikanec zapisoval te številke, jih sešteval, delil in množil. V bistvu pa ga je to

neznatno prizadelo, ker številke in črke ni znal brati, iz pametnega, narodno gospodarsko zelo pomembnega Amerikančevega predavanja pa ni imel nobene druge koristi kot to, da se je naučil, da lahko Amerikanec govori ure in ure, ne da bi kaj povedal.

Amerikanec se je ves besen vrnil v New York in edina stvar, ki jo je lahko povedal trgovcu s čokolado, da bi razveljavil pogodbo, je bilo: „Z Mehikanci ni mogoče trgovati, za te ljudi ni upanja.“

Tako je bil New York obvarovan pred tem, da bi ga preplavili tisoči teh ljubkih majhnih umetnin. In tako je bilo tudi mogoče preprečiti kruto usodo, ki bi čakala vse te prelepe košarice v posodah za smeti na Park aveniiji, v katerih bi končale prazne, brez bonbonov in torej za Amerikance tudi brez vrednosti.

Vse za šport - od kolesa do televizije - na zalogi

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.
Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-281

Oglašuj v našem listu!

Najnovejše kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinjske potrebitine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG
KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Radioaparati Šivalni stroji Kolesa V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN
Klagenfurt, Burggasse

Zimski plašči ženski, moški in otroški

Smučarske hlače in anoraki

Vse to dobite v strokovni trgovini

V. TARMANN
KLAGENFURT - CELOVEC,
Völkermarkter Str. 16, tel. 52-76

Velika izbira perila in blaga pri

L. Maier
Klagenfurt, Alter Platz 35

Ure, nakit in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather
Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

Scheibel-

DAMSKA MODA
KLAGENFURT — CELOVEC
Kramergasse 11 ♦ Tel. 33-95

PRIPOROČA MODNE
PLASČE in OBLEKE
Velika izbira!

POČITNICE NA SREDNJIH SOLAH

Za šolsko leto 1964/65 je prosvetno ministrstvo odredilo sledeče pouka proste termine:

Božične počitnice se bodo pričele letos povsod enako v četrtek, 24. decembra, in se bodo končale v sredo, 6. januarja 1965. Pouk se torej zopet prične v četrtek, 7. januarja.

Poletne (glavne) počitnice se bodo pričele na srednjih solah na Dunaju, Nižjeavstrijskem in Gradiščanskem s ponedeljkom, 5. julija 1965; vendar pa je pouka prost dan tudi že prejšnja sobota, 3. julija. Pouk se bo ponovno pričel v ponedeljek, 6. septembra 1965.

Za Zgornjeavstrijsko, Salzburško, Tirolsko, Koroško, Štajersko in Predarlško pa so drugačni predpisi: poletne počitnice se bodo pričele v ponedeljek, 12. julija 1965, a je pouka prost dan že prejšnja sobota, 10. julija. Ponovni pouk v jeseni se bo začel v ponedeljek, 13. septembra 1965.

Izbira in kvaliteta
preprog, zaves in posteljnin v trgovini opreme

LODRON
VILLACH Lederergasse 12

Tiskoprometni in gostinski obrati dobijo poseben popust!

... primerna darila za Vaš dom in Vašo družino

Dnevne sobe • Spalnice
Kuhinje (tudi vdelane)
Skrinje za perilo • Stojala za časopise
Servirni vozički • Mizice za televizorje
Stojala za rože • Krzna pri

Möbel

HANZEJ KOVACIČ
Villach—Beljak
Gerbergasse, nasproti kina Apollo

SAMONIG-PREISE erleichtern das Schenken

Geschenke, die das Herz erfreuen

Perlon-Strümpfe
nahtlos, in Modefarben 12.50 **9.80**

Damen-Hosen
aus prima Baumwolltrikot, alle Gr. **11.90**

Damen-Gummischlupfer
mit Brokatplatte 29.—
X-Zug-Schlupfer, 30 cm breit 19.80 **14.90**

Damen-Wäschegarnitur
Hemd u. Hose **29.80**

Damen-Strumpfhosen
aus prima Kräuselgarn, in allen Modefarben, 59.— **39.—**

Herren-Popelinehemden
Markenqualität, in modernen Streifdessins 89.80
in Weiß **79.80**

Trevira-Krawatten
in modernen Mustern **25.90**

Herren-Modeschals
knitterfrei **25.90**

Herren-Makohosen
Thermoflausch, lang, alle Größen **49.—**

Herren-Nachthemden
aus gutem, einfarbigem Flanell, paspeliert **59.80**

Herren-Handschuhe
reine Wolle **29.80**

Herren-Pullover
reine Wolle **139.80**

Kinder-Strumpfhosen
aus erstklassigem Baumwollgarn .. ab **21.90**

Knaben-Hemden
aus sehr schönem Sportflanell **36.90**

Kinder-Pyjamas
aus prima Trikot, sehr warm **49.50**

Damen-Kräuselstrümpfe
aus prima Helanca-Garn, Strapazqualität 17.90 **14.90**

Frauen-Trägerschürzen
aus prima Zephir, normale Durchschnitsgröße **19.80**

Kepftücher
mit sehr schönen Türken-Druckmustern **13.90**

Damen-Quikoton-Bluse
Langarm, mit Doppelmanschette **96.80**

Geschirrtücher
reine Baumwolle in Modekaros, gut saugend, gesäumt, mit Aufhänger **6.90**

Handtücher
aus prima Baumwollpique, indanthren gefärbt, fix u. fertig, 45x100 cm .. **9.90**

Damast-Tischtücher
Markenware, gesäumt, 140x140 cm **39.80**

Leinen-Sets
Garnitur, dreiteilig, in schönen, indanthrenfarbigen Jacquardmustern **49.80**

Vorhänge
aus guter Krepp-Quität, 120 cm breit, indanthrenfarbiges Blumendessin .. **19.80**

Buntdamast-Schlupfer
Markenqualität, 130x190 cm .. **129.80**

Polsterbezüge
aus prima Buntdamast, 60x80 cm **29.80**

Kleider-Kaschmirette
knitterarm, in schönen Mustern **19.80**

Damast-Tischgedeck
für 6 Personen **98.80**

Wollbrokat
der ideale Kleiderstoff in modernen Mustern, 90 cm breit **59.80**

SAMONIG
VILLACH AM SAMONIG-ECK

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik — Kronika“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uprave in oglašnega oddelka 26-69. — Naročnina stane mesečno 7.— šil, letno 80.— šil, za inozemstvo 6 dolarjev letno. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Telefonska številka uredništva 43-58. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Celovec, Viktringer Ring 26.